

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Quid sit iuramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

ARTICVLVS PRIMVS.

Verum iurare, sit testem Deū inuocare.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, q̄ iurare, non sit testem Deum inuocare. Quicūque enim inducit auctoritatem sacre scripturæ, inducit Deum in testimonium, cuius uerba proponuntur in sacra scriptura. Si ergo iurare, est testē Deum inuocare, quicūque inducit auctoritatem sacre scripturæ, iuraret: hoc autem est falsum, ergo & primum.

¶ 2 Præ. Ex hoc quod aliquis inducit aliquē in testē, nihil ei reddit: sed ille qui p̄ Deū iurat, aliqd Deo reddit. dicitur enim Matth. 5. Reddes Dño iuramēta tua. & Aug. dicit, quod iurare est ius ueritatis Deo reddere, ergo iurare, non est Deum testem inuocare.

¶ 3 Præ. Aliud est officium iudicis, & aliud testis, ut ex supra* dictis patet: sed quandoque iurando implorat homo diuinum iudicium, secundum illud Psal. 7. Si reddidi retribuētibus mihi mala, decidā merito ab inimicis meis inanis, ergo iurare, non est testem Deum inuocare.

SED CONTRA est quod * Aug. dicit in quodam sermone de periurio. Quid est iurare per Deum, nisi testis est Deus?

RESPON. Dicendum, q̄ sicut Apost. dicit ad Hebr. 6. Iuramentum ad confirmationem ordinatur Confirmatio autem in scilibus per rationē fit, quæ procedit ex aliquibus naturaliter notis, q̄ sunt infallibiliter uera: sed particularia facta contingentia hominū, non possunt per rationem necessariam confirmari. Et ideo ea q̄ de his dicuntur, solent confirmari per testes. Sed humanum testimonium non est sufficiens ad huiusmodi confirmandū pp̄ duo.

Primò quidem, pp̄ defectum ueritatis humanæ, q̄a plurimi in mendaciū labuntur, s̄m illud Psal. 16. Os eorum locutum est mendacium. Secundo, pp̄ defectum cognitionis, quia homines non p̄t cognoscere neque futura, neque cordium occulta, uel et̄ absentia, de quibus s̄m homines loquūtur, & expedit reb̄ humanis, ut certitudo aliqua de his habeatur. Et iō necessariū fuit recurrere ad diuinū testimoniu: quia Deus neque mentiri p̄t, neq; cum aliquid latet. Ad sumere aut̄ Deū in testē, d̄ iurare: quia quasi pro iure introductum est, ut quod sub inuocatione diuini testimonii d̄, pro uero habeatur. Diuinum aut̄ testimonium q̄nque inducitur ad asserendum præsentia, uel præterita: & hoc d̄ iuramentum asseritorium. Q̄nque aut̄ inducitur diuinum iuramētū ad confirmandū aliquid futurum: & hoc d̄ iuramentum promissorium. Ad ea uerò q̄ sunt necessaria, & per rationem inuestiganda, non inducitur iuramētum. Derisibile. n. uideret, si quis in disputatione alicuius

scientiæ, uellet propositum per iuramentum. **A**D PRIMVM ergo dicendum, q̄ testimonio Dei uti iam dato, q̄ sit cū aliquid sacre scripture inducit: & aliud est implorare, ut exhibendum, quod testimonium reddere iuramenta Deo ex hoc, quod iurat, uel quia in hoc ipso testimonio, recognoscit eum habere omnimodam, & infallibilem ueritatem.

AD SECVDVM dicendum, quod testimonium inuocatur ad hoc, quod testimonium manifestet circa ea, que dicitur non manifestat, an uerum sit q̄ dicitur. Vno modo, simpliciter reuelando rem internam inspirationem, uel etiam per rationem, dum. s. producta in publicam cultura. Alio modo, per poenam mentis mul est iudex, & testis, dum puniendo non nifestat mendacium. Et ideo duplex est di. Vnus quidem per simplicem Deum sicut cum aliquis dicit, Est mihi Deus testis, Per Deum, quod dicitur, dicitur * Aug. Alius modus iurandi est poenam, dum. s. aliquis se, uel aliquid ad poenam obligat, nisi sit uerum quod dicitur.

ARTICVLVS II.

Verum sit licitum iurare.

AD SECVDVM sic procedit.

Videtur, quod non sit licitum iurare. Nihil. n. quod prohibetur in lege diuina, est licitum: sed iuramentum prohibetur in lege diuina, Mat. 5. Ego dico uobis, Non iurare omnino, & c. & lac. 5. dicitur. Ante omnia fratres mei nolite iurare: ergo ius est illicitum.

¶ 2 Præ. Id q̄ est a malo, ut esse illicitū, quia ut d̄ Mat. 7. Nō p̄t arbor mala fructus bonos facere: sed ius est a malo. dicit. n. Mat. 5. Sit autem sermo uester, est: non, non. Quod autem his abundantius est, a malo est: ergo iuramentum uidetur esse illicitum.

¶ 3 Præ. Exquirere signum diuinae prouidentie, est tētare Deum, quod est omnino illicitum, secundum illud Deut. 6. Non tentabis dominum Deum tuum: sed ille qui iurat, uidetur exquirere signum diuinae prouidentie, dum petit aliquem euidenter effectum: ergo uidetur quod iuramentum sit omnino illicitum.

SED CONTRA est, quod dicitur Deut. 6. Dñm Deum tuum timebis, & per nomen eius iurabis.

RESPON. Dicendum, quod iuramentum licitum est, quod iuratur quid esse s̄m se bonum, & per nomen eius iuratur. Eius, qui non utitur eo conuictione. Eucharistia est bonum, & tamen iudiciū sibi manducat, & bibit, ut dicitur. Sic ergo in proposito dicendum est, secundum se, est licitum, & hoc iuramentum.

Infer. 4. co. & q. 98. art. 2. cor. Et 3. dist. 39. ar. 1.

In ser. 8. de uerbis Apo. parum ante med. to. 10. q. 67 per totum & q. 70 per totum.

Serm. 18. de uerb. Apost. parum ante med. to. 10.